

Gemeente Utrecht

Wabo en de Monumentenwet

R. Rodenburg

Monument en Wabo

- artikel 1.1 van de Wabo stelt: “*een beschermd monument is een monument als bedoeld in artikel 1 onder d van de Monumentenwet 1988*”!
- op grond van artikel **2.1 lid 1 sub f** (beschermd monument) en **2.2 lid 1 sub b** (monument op grond van verordening) is een omgevingsvergunning vereist voor het wijzigen van een monument
- de Wabo heeft een reguliere voorbereidingsprocedure voor de gemeentelijke en provinciale monumenten en een uitgebreide voorbereidingsprocedure voor de rijksmonumenten.

Aandachtspunten in de Wabo

- artikel 2.15 van de Wabo stelt: *“Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder f, kan de omgevingsvergunning slechts worden verleend indien het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. Bij beslissing op de aanvraag houdt het bevoegd gezag rekening met het gebruik van het monument”*
- Artikel 2.22 lid 2 regelt voorschriften te stellen aan *“die nodig zijn met het oog op het belang dat voor de betrokken activiteit is aangegeven in het bepaalde bij krachtens of krachtens artikelen 2.10 tot en met 2.20. De aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften zijn op elkaar afgestemd.”*
- Artikel 3.14 stelt dat bij kerkelijke rijksmonumenten het bevoegd gezag op de aanvraag beslist na overleg met de eigenaar. Als bij de beslissing belangen van de godsdienst of levensovertuiging in het geding zijn dient de beslissing in overeenstemming met de eigenaar te zijn.

Reguliere voorbereidingsprocedure

- van toepassing op monumenten die krachtens een verordening beschermd zijn. (gemeentelijk, provinciaal)
- beslistermijn is maximaal 8 weken en mag eenmalig bij gegronde redenen verlengd worden met 6 weken.
- Er kunnen geen voorschriften aan de omgevingsvergunning worden gesteld. (de Wabo regelt die alleen voor rijksmonumenten)
- na verstrijken van de beslistermijn is de vergunning van rechtswege verleend als er geen beslissing is genomen.
- de vergunning treedt in werking de dag na bekendmaking (publicatie van het besluit) **tenzij** het gaat om het slopen van een monument. (inwerkingtreding daags na verlopen bezwaar en beroepstermijn tenzij er beroep is ingesteld)
- Indien er een voorlopige voorziening is gevraagd treedt de vergunning niet eerder in werking dan dat op de voorlopige voorziening is beslist

Reguliere voorbereidingsprocedure

- indiening
- ontvangstbevestiging
- kennisgeving ontvangst aanvraag op geschikte wijze
- toetsing ontvankelijkheid
- verlenging beslistermijn binnen 8 weken na ontvankelijke aanvraag. Deze moet worden gepubliceerd.
- advies vragen
- definitief besluit nemen
- besluit 6 weken ter inzage voor bezwaar
- bezwaar bij bevoegd gezag
- beroep bij de Rechtbank
- hoger beroep bij Raad van State

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

- geldt voor beschermde monumenten (zie artikel 1.1)
- beslistermijn is 26 weken en mag eenmalig verlengd worden met een redelijke termijn (Awb)
- op grond van artikel 2.22 lid 2 mogen er voorschriften worden gesteld.
- vergunning treedt pas in werking na afloop van de beroepstermijn.
- Indien er een voorlopige voorziening is aangevraagd treedt de vergunning niet in werking tot het moment er op dit verzoek is beslist.
- De genoemde termijn van 26 weken is géén fatale termijn! (er is geen sprake van vergunning verleend van rechtswege bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure).

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

- indiening
- ontvangstbevestiging
- toetsing ontvankelijkheid
- verlenging beslistermijn binnen 8 weken na ontvankelijke aanvraag
- verleningstermijn maximaal 6 weken (Awb).
- advies aanvragen
- ontwerpbesluit verzenden
- ontwerpbesluit 6 weken ter inzage voor zienswijze
- definitief besluit met medeweging van zienswijze
- besluit 6 weken ter inzage voor beroep
- beroep bij arrondissementsrechtbank
- hoger beroep bij Raad van State

Veel gestelde opmerkingen

- Termijn reguliere voorbereidingsprocedure tekort ivm te lage vergaderfrequentie adviesorgaan (commissie) – de beslistermijn mag verlengd worden met 6 weken om een adviesorgaan in staat te stellen haar advies uit te brengen. De totale behandeltijd bedraagt dan 14 weken!
- Door de korte termijn bij de reguliere voorbereidingsprocedure zullen er veel vergunningen bij gemeentelijke monumenten van rechtswege worden verleend. – Een termijn van 14 weken (inclusief verlenging) moet ruim voldoende zijn. Belang op vooroverleg bij monumenten wordt nog belangrijker. Mogelijk worden er meer aanvragen geweigerd.
- Ontheffing bouwbesluit is vervallen, er kunnen geen restricties meer worden opgenomen tegen bouweisen (doorvalbeveiliging, vrije hoogte onder balklagen, ventilatie etc.) – Artikel 2.15 stelt dat de omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als het monumentenbelang zich daar niet tegen verzet. Ontheffingsartikel blijft in het bouwbesluit staan. Artikel 2.22 lid 2 biedt mogelijkheid om hierover voorschriften op te stellen in de omgevingsvergunning.
- De opschortende werking van de monumentenvergunning is verdwenen – Er kan beroep tegen de omgevingsvergunning worden ingesteld, dus ook tegen de monumentale belangen als men van mening is dat die geschaad worden. Indien bezwaarmaker van mening is dat monument ontoelaatbaar wordt aangetast kan hij om een voorlopige voorziening bij de rechtbank vragen.

Veel gestelde opmerkingen

Gemeente X heft geen leges bij monumentenvergunningen, straks worden er wel leges gevraagd bij de Omgevingsvergunning. – Mijns inziens wordt het heffen van leges geregeld in de gemeentelijke leges verordening. Hierin kan men opnemen dat in geval van alleen monumentale aspecten er geen leges zullen worden geheven.

Bronnen

- Wegwijzer Wabo en omgevingsvergunning 2009, mr. J.H.G. van den Broek, Kluwer, ISBN 9 789013 060539